ADMINISTRATĪVĀ APGABALTIESA

Lietas Nr. A420347412
Lietas arhīva Nr. AA43-0410-15/4

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2015.gada 27.novembrī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja R.Paegle,
tiesneši M.Birzgalis un V.Poķis,

piedaloties pieteicējai /pers. A/, pieteicējas pārstāvei /pers. B/, atbildētājas Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes Valsts zemes dienesta pārstāvim /pers.K/, trešās personas VAS „Latvijas Valsts meži" pārstāvei /pers.L/, kā arī Latvijas Republikas Centrālās zemes komisijas pārstāvei /pers.Z/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc /pers. A/ pieteikuma par Valsts zemes dienesta ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja 2011.gada 22.decembra lēmuma Nr.2-15/3040-S atcelšanu, sakarā ar /pers. A/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 25.oktobra spriedumu daļā.

Aprakstošā daļa

[1] SIA „Zemgales Mērnieks" mērnieks 2011.gada 25.maijā, izpildot AS „Latvijas Valsts meži" pasūtījumu un uzsākot zemes robežu uzmērīšanas darbus Vecumnieku novadā, Vecumnieku pagastā /Nosaukums B/ zemes vienībām (kadastra apzīmējumi /numurs A/un /numurs B/), konstatēja, ka ir iesniegti divi atšķirīgi iemērāmo zemes platību lēmumu grafiskie pielikumi, kas atšķiras arī no pierobežas īpašuma – Vecumnieku novada, Vecumnieku pagasta /Nosaukums A/ zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/, /numurs D/ un /numurs E/(turpmāk – īpašums /Nosaukums A/ vai mantotais īpašums), kas pieder pieteicējai /pers. A/, grafiskajā pielikumā noteiktajām robežām.

Ņemot vērā minēto, 2011.gada 25.maijā noformēts mērniecības darbu pārtraukšanas akts Nr.2.1-11/12 un 2011.gada 24.augustā Valsts zemes dienesta (turpmāk – VZD) Zemgales reģionālās nodaļas Zemes robežu strīdu komisijā (turpmāk – Komisija) iesniegts pieteikums par darba pārtraukšanas akta izskatīšanu.

Komisija 2011.gada 24.augustā pieņēma lēmumu Nr.19-02-Z/5 (turpmāk – sākotnējais lēmums) turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus AS „Latvijas Valsts meži" zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/ un /numurs B/ (turpmāk – /Nosaukums B/pēc VZD Zemgales reģionālās nodaļas atkārtoti izsniegtās kadastra informācijas objekta kadastrālajai uzmērīšanai.

Sākotnējo lēmumu pieteicēja apstrīdēja, uzskatot, ka uz mantotās zemes esošais ceļš, kurš izvietojas starp pieteicējai piederošajām zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/ un /numurs D/(turpmāk – strīdus zemes platība), ir pieteicējas īpašums, jo tas iekļaujas īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā, tādēļ nav iemērāms kā atsevišķa zemes vienība.

[2] Ar VZD ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja 2011.gada 22.decembra lēmumu Nr.2-15/3040-S (turpmāk – Lēmums) sākotnējais lēmums atstāts negrozīts, pamatojoties uz turpmāk minētajiem apsvērumiem.

[2.1] Centrālā zemes komisija ar 2006.gada 18.decembra lēmumu Nr.6578 (turpmāk – Lēmums Nr.6578), atzīstot pieteicējas īpašuma tiesības uz īpašumu /Nosaukums A/, nav atzinusi pieteicējas īpašuma tiesības un nav paredzējusi iekļaut īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā strīdus zemes platību. Strīdus zemes platība nav iekļauta arī īpašuma /Nosaukums B/sastāvā. Iestāde nevar atteikties izlemt jautājumu, pamatojoties uz konkrētā gadījuma normatīvā regulējuma neesību. Kadastra kartē attēlo zemes vienību robežas atbilstoši zemes kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, bet zemes vienību robežas, kurām nav veikta pirmreizējā uzmērīšana, atbilstoši attiecīgo tiesisko dokumentu (lēmumu vai atzinumu) grafiskajiem pielikumiem. Tādējādi īpašuma /Nosaukums A/ zemes vienību robežām kadastra kartē jābūt attēlotām atbilstoši Lēmuma Nr.6578 grafiskajam pielikumam. Savukārt trešās personas īpašuma „/Nosaukums B/" kadastrālā uzmērīšana veicama atbilstoši kadastra kartei.

[2.2] Uz strīdus izskatīšanas brīdi kadastra kartē strīdus zemes platība ir iekļauta trešās personas zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, kam nav dokumentāla pamatojuma.

Ņemot vērā minēto, strīdus platība ir izdalāma kā atsevišķa zemes vienība un ir iekļaujama valsts rezerves zemju fondā.

2011.gada 21.decembrī VZD Zemgales reģionālā nodaļa kadastra kartē precizēja zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/robežas, izdalot strīdīgo teritoriju zem ceļa kā atsevišķu zemes vienību. Tādējādi Komisija ir pamatoti norādījusi, ka trešās personas īpašuma /Nosaukums B/turpmāka uzmērīšana veicama pēc precizētās kadastra kartes.

[2.3] Neapstiprinās SIA „Zemgales Mērnieks" 2011.gada 25.maija pieteikumā par 2011.gada 25.maijā sastādīto darba pārtraukšanas aktu Nr.2.1-11/12 izteiktie fakti par vairākiem grafiskajiem pielikumiem, un kā vienīgais grafiskais materiāls trešās personas īpašuma /Nosaukums B/ uzmērīšanai ir noteikta kadastra karte.

[2.4] No Centrālās zemes komisijas Lēmuma Nr.6578 grafiskā pielikuma (shēmas) nav secināms, ka Centrālā zemes komisija būtu atzinusi pieteicējas īpašuma tiesības arī uz strīdus zemes platību. Ja pieteicēju neapmierināja ar Lēmumu Nr.6578 atzītās īpašuma tiesības tādās robežās, kādas norādītas tā grafiskajā pielikumā, pieteicējai bija tiesības likumā noteiktajā termiņā un kārtībā pārsūdzēt šo lēmumu.

[2.5] Zemes reformas īstenošanu reglamentējošie normatīvie akti nenoteic, ka zemes īpašuma tiesības bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem būtu jāatjauno precīzi zemes īpašuma vēsturiskajās robežās. Bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem ir tiesības atgūt zemi visā agrāk piederējušā platībā, nevis precīzi vēsturiskajās robežās.

Vecumnieku novada domes 2011.gada 8.augusta vēstulē Nr.3-08/539 ir norādīts, ka pieteicējas īpašuma tiesības atjaunotas uz trīs atsevišķām zemes vienībām, kurās ceļš „/Nosaukums/" kalpo kā norobežojošais objekts starp šīm atsevišķām zemes vienībām. Minētais ceļš un dambis savieno mežu masīvus un nav piešķirts pieteicējai kā mantotā zeme.

[3] Pieteicēja vērsās tiesā ar pieteikumu par Lēmuma atcelšanu, norādot šādus apsvērumus.

[3.1] Lēmumā nav vērtēti pieteicējas argumenti par to, kāda satura dokuments ir VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegtā atkārtotā kadastra informācija objekta kadastrālajai uzmērīšanai. Pieteicējai nav saprotams, pamatojoties uz kādiem dokumentiem izstrādāta šī atkārtotā informācija.

Pieteicējas ieskatā no sākotnējā lēmuma nav izsecināmas piešķirtās, apstiprinātās vai noraidītās robežu strīdā iesaistīto pušu tiesības, kā arī tas, vai ir izstrādāti jauni lēmumu grafiskie pielikumi.

[3.2] Lēmums tiek pamatots tikai ar trešās personas īpašuma /Nosaukums B/lietā iesniegtajiem materiāliem, taču nav ņemti vērā pieteicējas izteiktie iebildumi par zemes robežu strīda apstākļiem. Tāpat nav ņemti vērā īpašuma /Nosaukums A/ lietā esošie dokumenti.

[3.3] Pieteicēja likumā noteiktajā termiņā pieteica savas īpašuma tiesības uz visu mantojamo zemi /Nosaukums A/. Zemes reformas laikā pieņemtajos lēmumos nav norādes par atteikumu piešķirt pastāvīgā lietošanā vai atjaunot īpašuma tiesības. Nav pieņemts lēmums par līdzvērtīgas zemes platības piešķiršanu pagasta vai rajona robežās.

Tādējādi nebija tiesiska pamata daļu no mantojamās zemes iekļaut brīvo zemju sarakstā. Vecumnieku pagasta padome nebija tiesīga bez pieteicējas piekrišanas daļu no mantojamās zemes ieprojektēt citādiem nolūkiem.

[3.4] Ar Lēmumu Nr.6578 pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības uz visu mantojamo zemi /Nosaukums A/ 28,8 ha platībā.

Likuma „Par zemes reformas pabeigšanu lauku apvidos" 2.panta desmitā daļa paredz, ka gadījumā, ja uz atjaunojamā zemes gabala atrodas citai personai piederošas ēkas un būves, Centrālajai zemes komisijai lēmumā tas ir jānorāda.

Lēmumā Nr.6578 nav norādīts, ka uz zemes gabala atrodas citai personai piederošas ēkas un būves. Pieteicējai tiesiski ir atjaunotas īpašuma tiesības uz visu mantojamo zemi tās vēsturiskajā platībā un vēsturiskajās robežās pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju.

Līdz ar to nav tiesiska pamata daļu no mantojamās zemes iekļaut valsts rezerves zemju fondā vai noteikt to kā valstij piekritīgu zemi.

[3.5] Strīdus zemes platība (/Nosaukums D/ ezera dambis un piemājas ceļa posms) pilnībā iekļaujas pieteicējas tiesiskajā valdījumā esošajās zemes vienībās. Dokumentu par strīdus zemes platības piederību trešajām personām nav.

[3.6] Strīdus zemes platība kļūdaini tiek dēvēta par „ceļu" likuma „Par autoceļiem" izpratnē.

Strīdus zemes platība ir māju ceļš, kas nesavieno citus augstāka līmeņa ceļus. Strīdus zemes platības pilnībā atrodas uz pieteicējas mantojamās zemes. /Nosaukums D/ezera dambis un piemājas ceļa posms nekad nav bijis servitūta ceļš, kā arī zemes reformas laikā pieņemtajos lēmumos nav norādes par šāda apgrūtinājuma nodibināšanu uz mantojamo zemi.

Strīdus zemes platība ir bijusi ieprojektēta zemes vienības ar zemes lietojuma šifru projekta plānā Nr.363, kas ar Vecumnieku pagasta 1992.gada 13.februāra un 2003.gada 23.oktobra lēmumu tika piešķirta pieteicējai pastāvīgā lietošanā.

Tādējādi pieteicējai nav saprotams, kādēļ secināts, ka strīdus zemes platība neietilpst pieteicējas mantotajā zemē.

[3.7] Bez pieteicējas piekrišanas nevienam nav tiesību precizēt vai grozīt Lēmumu Nr.6578.

Iestāde, nepareizi interpretējot Lēmumam Nr.6578 pievienoto zemes izvietojuma shēmu un iekļaujot strīdus zemes platību valsts rezerves zemju fondā, būtiski aizskar pieteicējas tiesības, kā arī pārkāpj savas kompetences robežas. Normatīvie akti neparedz iestādei tiesības grozīt zemes reformas laikā pieņemtos lēmumus par īpašuma tiesību atjaunošanu.

[3.8] No Lēmuma nav saprotams, vai par veiktajām zemes robežu izmaiņām kadastra kartē zemes vienībai ar kadastra apzīmējumu /numurs B/ir izdots jauns administratīvais akts. Pieteicēja netika informēta par strīdus zemes platības kā atsevišķas zemes vienības izdalīšanu un iekļaušanu valsts rezerves zemju fondā.

[3.9] Lēmumam Nr.6578 pievienotā mantojamās zemes shēma nav mantojamās zemes robežu plāns.

Līdz ar to iestāde nepareizi uzskata, ka minētā shēma būtu saistošs dokuments, pēc kura būtu nosakāmas zemes robežas.

Centrālās zemes komisijas kompetencē neietilpst zemes robežu strīdu izskatīšana. Lai pareizi noteiktu strīdus robežas, jāņem vērā visi mērniecības darbu normatīvajos aktos noteiktie dokumenti un mantojamās zemes /Nosaukums A/ robežu kartes uz 1933. un 1940.gadu.

[3.10] Iestādei nebija jāņem vērā Vecumnieku novada domes 2011.gada 8.augusta vēstule Nr.3-08/539 par viedokļa sniegšanu par īpašuma robežām, jo novada dome nav kompetenta sniegt Lēmuma Nr.6578 skaidrojumu.

Lēmuma Nr.6578 pielikumā esošajā shēmā redzamais atdalījums starp īpašuma /Nosaukums A/ vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs/, /numurs/jāinterpretē kā pie mantojamās zemes piederošā /Nosaukums D/ ezera dambja un piemājas ceļa ieskicējums.

[3.11] Pieteicējai nav paziņots, pamatojoties uz kādām tiesību normām un ar kādu mērķi mantojamā zeme uzrādīta ar trīs kadastra numuriem, sadalot sākotnējo zemes gabalu (17,0 ha) ar kadastra apzīmējumu /numurs C/divos zemes gabalos ar kadastra apzīmējumiem – /numurs E/ un /numurs C/, un ar Vecumnieku pagasta padomes 2003.gada 23.oktobra lēmumu pastāvīgā lietošanā papildus piešķirto zemi apzīmējot ar kadastra Nr./numurs D/.

Mantojamā zeme gan vēsturiski, gan zemes reformas sākuma posmā bija nedalāms īpašums. Mantojamās zemes sadalīšana bez attiecīga lēmuma un bez pieteicējas piekrišanas, nenodibina apgrūtinājumu (ceļa servitūtu), kā arī neatsavina daļu no mantojamās zemes.

[4] Rakstveida paskaidrojumā VZD pieteikumu neatzīst, uztur Lēmuma pamatojumu un norāda šādus argumentus.

[4.1] Strīdus zemes platība atbilstoši dokumentiem nav iekļauta nedz pieteicējas, nedz trešās personas īpašuma sastāvā. Līdz ar to Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā (turpmāk – NĪVKIS) telpiskajos datos – kadastra kartē strīdus zemes platība bija izdalāma no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/kā atsevišķa zemes vienība un iekļaujama valsts rezerves zemju fondā.

2011.gada 21.decembrī VZD Rīgas reģionālā nodaļa NĪVKIS telpiskajos datos – kadastra kartē ir precizējusi zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/robežas, izdalot strīdus zemes platību kā atsevišķu zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs G/.

Izmaiņu veikšana (datu labošana) NĪVKIS ir atsevišķa VZD reģionālās nodaļas veikta faktiskā rīcība, kas nav vērtējama šīs administratīvās lietas ietvaros. Normatīvie akti neparedz saskaņot ar pierobežniekiem datu labošanu (tostarp arī kadastra kartē), ja labošana tiek veikta atbilstoši tiesiskiem dokumentiem.

2011.gada 21.decembrī, veicot izmaiņas kadastra kartē, pieteicējas zemes vienību robežas strīdus zemes platībā nav mainītas.

[4.2] VZD ir tiesības lemt par zemes vienības ieskaitīšanu valsts rezerves fonda zemēs.

[4.3] Komisijai, izskatot mērnieka pieteikumu, bija jāvērtē, vai apstiprinās mērnieka iesniegtajā pieteikumā minētais.

Šajā gadījumā nav konstatēts neviens no Noteikumu Nr.522 5.2.apakšpunktā minētajiem gadījumiem. Tieši pretēji, tika konstatēts, ka katrai strīdā iesaistītajai zemes vienībai ir savs (viens) grafiskais pielikums, atbilstoši kuram nosakāmas zemes vienību robežas, un grafiskie pielikumi strīdus posmā ir savstarpēji atbilstīgi, tādēļ tika atzīts, ka kadastrālās uzmērīšanas darbi ir turpināmi.

VZD nebija pamata rīkoties atbilstoši Noteikumu Nr.522 30. un 31.punktam, kā arī VZD reģionālajai nodaļai nebija tiesību pieņemt cita satura lēmumu.

Veicot īpašuma /Nosaukums B/ apsekošanu un robežu noteikšanu, mērniekam ir pienākums pieaicināt pieteicēju. Kopējo robežu apsekošanas un noteikšanas laikā ieinteresētajām pusēm ir tiesības izteikt pamatotus iebildumus par robežpunktu izvietojuma apvidū atbilstību kadastrālās uzmērīšanas dokumentiem, tostarp arī zemes vienību grafiskajiem pielikumiem.

[4.4] Ar Lēmumu Nr.6578 Centrālā zemes komisija nav atzinusi pieteicējas īpašuma tiesības uz strīdus zemes platību, kā arī nav paredzējusi to iekļaut mantojamā īpašuma sastāvā.

Atjaunotās zemes īpašuma robežas ir attēlotas Lēmumam Nr.6578 pievienotajā īpašuma zemes robežu shēmā (grafiskajā pielikumā), kuru ir parakstījis Vecumnieku pagasta zemes ierīkotājs /pers. C/, kā arī 2006.gada 10.oktobrī to ir parakstījusi pieteicējas pilnvarotā persona /pers. B/ (uz pilnvaras pamata), tādējādi piekrītot attēlotajām zemes robežām.

Grafiskais pielikums ir Lēmuma Nr.6578 neatņemama sastāvdaļa.

Centrālā zemes komisija ar Lēmumu Nr.6578 pēc būtības ir noteikusi atšķirīgu zemes robežu konfigurāciju no Vecumnieku pagasta zemes ierīcības projektā norādītās. Ja pieteicēju neapmierināja Lēmuma Nr.6578 grafiskajā pielikumā norādītais zemes robežu izvietojums, pieteicējai bija tiesības to pārsūdzēt, ko pieteicēja nav darījusi. Tādējādi Lēmums Nr.6578 ir kļuvis neapstrīdams, un tas ir saistošs arī VZD, izskatot zemes robežu strīdu. VZD kompetencē neietilpst Centrālās zemes komisijas pieņemto lēmumu tiesiskuma izvērtēšana.

[4.5] Pieteicējai faktiski ir iebildumi nevis pret VZD pieņemto Lēmumu, bet gan pret Centrālās zemes komisijas Lēmumu Nr.6578, ar kuru pieteicējai nav atzītas īpašuma tiesības uz strīdus zemes platību. Pieteicēja būtībā vēlas, lai viņas īpašuma sastāvā tiktu iekļauta strīdus zemes platība. VZD nav tiesiska pamata grozīt Lēmuma Nr.6578 grafisko pielikumu.

[5] Trešā persona tiesai iesniegtajā rakstveida paskaidrojumā ir norādījusi šādus apsvērumus.

[5.1] Saskaņā ar VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegto atkārtoto kadastra informāciju objekta kadastrālajai uzmērīšanai, kas izsniegta pēc 2011.gada 24.augusta, strīdus zemes platība zem ceļa ir iekļauta valsts zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/. Minētā informācija atšķiras no VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegtās atkārtotās kadastra informācijas objekta kadastrālajai uzmērīšanai, kas izsniegta pēc 2011.gada 22.decembra.

Ņemot vērā minēto, trešā persona uzskata, ka VZD Zemgales reģionālās nodaļas 2011.gada 22.decembra lēmums Nr.2-15/3040-S nav izpildāms, jo pēc būtības tas ir grozīts – izsniegtās atkārtotās kadastra informācijas objekta kadastrālajai uzmērīšanai atšķiras.

[5.2] VZD rīcība – strīdus zemes platības izdalīšana un iekļaušana rezerves zemes fondā – pēc būtības ir jauns administratīvais akts.

Lēmums nav pamatots ar normatīvajiem aktiem. Lēmums iekļaut zemi rezerves zemes fondā būtiski aizskar pieteicējas un trešās personas tiesības, tādējādi Lēmums ir pieteicējai un trešajai personai nelabvēlīgs administratīvais akts.

Pirms Lēmuma pieņemšanas Komisijai bija pienākums uzklausīt pieteicēju un trešo personu.

[5.3] Atbilstoši Ministru kabineta 2010.gada 31.maija rīkojuma Nr.297 „Par zemes vienību piederību vai piekritību valstij un nostiprināšanu zemesgrāmatā uz valsts vārda attiecīgās ministrijas vai valsts akciju sabiedrības „Privatizācijas aģentūra"" pielikumam Nr.8 „Zemes vienības, kuras saglabājamas valsts īpašumā un nododamas Zemkopības ministrijas valdījumā" strīdus zemes platība pieder valstij Zemkopības ministrijas personā, un strīdus zemes platība ietilpst nekustamā īpašuma „/Nosaukums B/" sastāvā.

Vecumnieku pagasta zemes ierīcības projektā, kas apstiprināts 1992.gada 13.februārī, Virsmežniecību un citu Meža ministrijas organizāciju un uzņēmumu zemes, tostarp zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/, /numurs B/ un strīdus zemes platība, iezīmētas ar zemes lietojuma šifra apzīmējumu 13.

2003.gadā tika apstiprināts meža ceļa „/Nosaukums/" rekonstrukcijas tehniskais projekts, uz kura ir visi būvniecību regulējošajos normatīvajos aktos noteiktie saskaņojumi.

Trešā persona veica meža ceļa rekonstrukciju, un būve ir nodota ekspluatācijā 2003.gada 24.decembrī.

[5.4] Saskaņā ar Lēmumam Nr.6578 pievienoto grafisko pielikumu pieteicējas īpašuma tiesības ir atjaunotas uz trīs atsevišķām zemes vienībām, kur ceļš „/Nosaukums/" kalpo kā norobežojošais objekts starp šīm atsevišķajām zemes vienībām, ceļš savieno divus valsts meža masīvus, un pieteicēja ir piekritusi šādam grafiskajam pielikumam.

[6] 2012.gada 1.oktobrī pieteicēja iesniegusi pieteikuma papildinājumus, norādot šādus argumentus.

[6.1] VZD jāievēro Lēmumā Nr.6578 norādītais, nevis jāinterpretē pievienotā zemes izvietojuma shēma.

Lēmumam Nr.6578 pievienotā zemes izvietojuma shēma nesatur nedz mērogu, nedz citus normatīvajos aktos noteiktos apzīmējumus, pēc kuriem varētu precīzi nolasīt shēmā attēloto informāciju.

Shēma noformēta nepilnīgi, jo tā nesatur visas nepieciešamās sastāvdaļas, un tā ir Vecumnieku pašvaldības zemes ierīkotāja kļūda. Zemes ierīkotāja pieļautā kļūda, kurā pieteicēja nav vainojama, nedrīkst radīt nelabvēlīgas sekas pieteicējai.

[6.2] VZD rīcības rezultātā veidojas situācija, kad viens /Nosaukums D/ezera krasts, kas sakrīt ar ezera dambja izvietojumu, tiek izdalīts no pieteicējas mantojamās zemes platības. Tas ir būtisks pieteicējas tiesību aizskārums.

Teorētiski viens ezera krasts, kas sakrīt ar ezera dambja izvietojumu, var nonākt trešās personas lietošanā (īpašumā), kas nozīmētu, ka trešajai personai rodas tiesības lietot to ūdeņu daļu, kura piekļaujas tās lietošanā (īpašumā) esošajai zemei.

[6.3] Strīdus zemes platība iekļaujas īpašuma /Nosaukums A/ platībā, tāpēc nebija pamata strīdus zemes platību norādīt kā īpašuma /Nosaukums B/ sastāvā ietilpstošu, kā arī no tās strīdus zemes platību izdalīt.

VZD nepamatoti atsaucas uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 93.pantu.

[6.4] VZD ir patvaļīgi veicis ierakstus NĪVKIS telpiskajos datos par strīdus zemes platības statusu. VZD faktiskās rīcības – strīdus zemes platības izdalīšanas un iekļaušanas valsts rezerves zemes fondā – tiesiskums ir pārbaudāms kopā ar Lēmumu.

Lēmuma pamatojumā nav ietverti lietderības apsvērumi par faktisko rīcību, kā arī pieteicējai un trešajai personai netika paziņots par faktiskās rīcības nepieciešamību.

[6.5] Trešā persona nav uzrādījusi dokumentu, kas apliecinātu, ka strīdus zemes platība ir valsts meža zeme pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju.

Nav pamatota trešās personas norāde uz meža ceļa rekonstrukcijas tehnisko projektu. Meža ceļš ir uz meža zemes izvietots ceļš, bet strīdus zemes platība neatrodas uz meža zemes (meža kvartālos), bet gan uz īpašuma /Nosaukums A/ zemes.

[7] Pieteicēja 2013.gada 11.janvārī iesniedza pieteikuma papildinājumus, kuros ietverti šādi lūgumi.

[7.1] Uzlikt pienākumu VZD izstrādāt īpašuma /Nosaukums A/ grafisko pielikumu, kurā būtu ietverta pierobeža ar trešās personas zemi, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā projektētās māju zemes /Nosaukums A/ robežas.

[7.2] Uzlikt VZD pienākumu atjaunot juridisko situāciju attiecībā uz strīdus zemes platību, norādot NĪVKIS un zemes uzmērīšanas dokumentos strīdus zemes platību kā /Nosaukums A/ sastāvā ietilpstošu zemes platību.

[7.3] Atzīt par prettiesisku VZD veikto faktisko rīcību, 2001.gada 1.decembrī iekļaujot, bet 2011.gada 21.decembrī izdalot strīdus zemes platību no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un iekļaujot to valsts brīvo zemju fondā.

[7.4] Atjaunot procesuālo termiņu VZD faktiskās rīcības pārsūdzēšanai.

[8] Vecumnieku novada dome ir sniegusi atzinumu, ka pieteicējai mantojamās zemes sastāvā ietilpstošās trīs zemes vienības ir sadalītas atbilstoši Vecumnieku pagasta pašvaldības 20.sasaukuma 12.sesijas 1992.gada 13.februāra lēmuma „Par Vecumnieku pagasta zemes ierīcības projekta apstiprināšanu" grafiskajam pielikumam. Pieteicējai īpašumtiesības ir

atjaunotas uz 3 atsevišķām zemes vienībām, bet strīdus zemes platība kalpo kā norobežojošs objekts starp atsevišķajām zemes vienībām. Strīdus zemes platība savieno divus valsts meža masīvus, un tā nav piešķirta pieteicējai kā mantojamā zeme. Šādām zemes robežām ir piekritusi pieteicējas pārstāve, apliecinot to ar savu parakstu.

[9] Centrālā zemes komisija ir sniegusi atzinumu, norādot turpmāk minētos apsvērumus.

[9.1] 2006.gada 10.oktobrī Centrālajā zemes komisijā tika saņemts pieteicējas pilnvarotās pārstāves lūgums atjaunot pieteicējai īpašuma tiesības uz īpašumu /Nosaukums A/ visā agrāk (uz 1940.gada 21.jūliju) piederējušajā platībā (28,8 ha) un zemes vēsturiskajās robežās. Iesniegumam tika pievienota bijušā īpašuma /Nosaukums A/ zemes izvietojuma shēma.

Ar Lēmumu Nr.6578 pieteicējai atjaunotas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/ māju zemi 28,80 ha platībā saskaņā ar pievienoto shēmu (pielikumā). Shēmu ir parakstījusi pieteicējas pilnvarotā pārstāve, apliecinot, ka shēmā iezīmētajām zemes izvietojuma robežām piekrīt. Lēmums Nr.6578 pēc būtības ir atzinums zemes iemērīšanas uzsākšanai. Lēmumam Nr.6578 pievienotā shēma apliecina, ka pieteicējai tiek atzītas īpašuma tiesības visā agrāk piederējušajā platībā uz 3 atsevišķiem zemes gabaliem (vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs D/, /numurs C/ un /numurs E/), kurus vienu no otra atdala ceļš, kas nav iekļauts pieteicējai atdodamajā zemes platībā.

[9.2] Attiecībā uz pieteicējas argumentu, ka Lēmumam Nr.6578 pievienotajā shēmā zemes robežas attēlotas atšķirīgi no robežām, kādas iezīmētas Vecumnieku pagasta zemes ierīcības projektā, Centrālā zemes komisija norāda, ka šie argumenti par shēmu neattiecas uz tiesā izskatāmo ceļa posmu un atbildīga par atšķirībām zemes robežu attēlojumā ir Vecumnieku novada pašvaldība, jo minēto shēmu izgatavoja un parakstīja Vecumnieku pagasta zemes ierīkotājs. Lēmumam Nr.6578 pievienotajā shēmā zemes robežas ir attēlotas tuvu tām, kādas tās bija uz 1940.gadu, un, balstoties uz minēto shēmu, ir iespējams uzsākt īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežu mērīšanu.

[9.3] Zemes reformas normatīvajos aktos nav nosacījuma, ka bijušajiem zemes īpašniekiem (pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju) vai viņu mantiniekiem būtu jāatjauno īpašuma tiesības precīzi bijušā zemes īpašuma robežās, bet ir noteikts, ka zemes platībai jābūt atbilstošai.

[9.4] Vecumnieku pagasta Zemes ierīcības projektā ar šifru „363" tika iezīmētas „piemājas saimniecības" ārējās robežas mērogā 1:10 000. Pagasta zemes ierīcības projektā nav precizēta ne ceļu piekritība, ne atsevišķas citu valdījumā esošas ēkas un būves. Pamatojoties uz pagasta zemes ierīcības projektu, pagasta pašvaldībai bija tiesības piešķirt pastāvīgā lietošanā atsevišķus zemes gabalus. Ar Vecumnieku pagasta pašvaldības (Tautas deputātu padomes) 1992.gada 13.februāra lēmumu pieteicējai piešķirta zeme pastāvīgā lietošanā 17 ha platībā, rezervējot papildus 11,8 ha zemes. Ar Vecumnieku pagasta padomes 2003.gada 23.oktobra lēmumu (protokols Nr.10) pieteicējai piešķirts pastāvīgā lietošanā papildus 10,5 ha zemes. Savukārt strīdus ceļa posma iekļaušanai trešajai personai nododamajā zemē nav dokumentāla pamatojuma.

[9.5] Ar Vecumnieku pagasta padomes 2008.gada 25.septembra lēmumu (protokols Nr.9) tika apstiprināts autoceļu saraksts „Par pašvaldībai piekrītošo zemi lauku apvidos zem ceļiem". Pašvaldība 4.pagasta ceļu „Asfalts – Staņķis" 0,3 ha (kadastra Nr./numurs H/) nolēma atzīt par Vecumnieku pagasta pašvaldībai piekrītošu. Tomēr lēmuma sarakstā nav norādīta pagasta ceļa Asfalts – Staņķis izbeigšanās vieta, proti, līdz ezera sākumam vai tā beigām jeb valsts meža robežai.

[9.6] Ar sākotnējo lēmumu pēc būtības ir nolemts strīdus zemes platību iemērīt kā trešās personas zemi, un sākotnējā lēmuma rezolutīvajā daļā nav nolemts izveidot jaunu zemes vienību ar kadastra apzīmējumu /numurs G/(0,20 ha platībā). Tomēr 2011.gada 21.decembrī VZD Zemgales reģionālā nodaļa kadastra kartē zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/robežas ir precizējusi, izdalot strīdīgo zemes platību kā atsevišķu zemes vienību. Savukārt Lēmuma konstatējošajā daļā ir norādīts, ka strīdus zemes platība zem ceļa starp zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs D/ un /numurs C/ ir iekļauta zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/, kam nav dokumentāla pamatojuma.

Ņemot vērā minēto, strīdus ceļa platība tika izdalīta kā atsevišķa zemes vienība, un tā tika iekļauta valsts rezerves zemju fondā.

[9.7] Augstāka iestāde sākotnējo lēmumu atstāja negrozītu, taču sākotnējā lēmumā nav lemts jautājums par atsevišķas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs G/izveidošanu, atdalot to no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/.

Centrālā zemes komisija atsaucas uz Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma 24.panta pirmajā daļā noteikto un norāda, ka VZD ir pārsniedzis savas kompetences robežas, izlemjot par jaunas kadastra vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs G/izveidošanu Vecumnieku novada administratīvajā teritorijā bez pašvaldības iniciatīvas.

[10] VZD iesniedza papildus rakstveida paskaidrojumu, norādot šādus argumentus.

[10.1] VZD reģionālās nodaļas rīcība, veicot kļūdaino datu labošanu NĪVKIS un iekļaujot to valsts rezerves zemes fondā, ir atsevišķa faktiskā rīcība, kas ir apstrīdama atsevišķi no Lēmuma. Kļūdaino datu labošanu veica VZD reģionālā nodaļa, nevis VZD ar Lēmumu. Lēmuma izskatīšanas priekšmets bija SIA „Zemgales Mērnieks" pieteikums zemes robežu strīda izskatīšanā. Līdz ar to datu labošanas (aktualizācijas) NĪVKIS tiesiskums nav vērtējams šīs administratīvās lietas ietvaros, jo norādītajā daļā nav ievērota lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtība.

[10.2] Prasījums atzīt par prettiesisku VZD veikto faktisko rīcību (2001.gada 1.decembrī iekļaujot, bet 2011.gada 21.decembrī izdalot strīdus zemes platību no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un iekļaujot to valsts brīvo zemju fondā) pēc būtības ir jauns prasījums, kas būtu lemjams kā atsevišķs pieteikums. Minētais ir attiecināms arī uz lūgumu atjaunot procesuālo termiņu VZD faktiskās rīcības pārsūdzēšanai.

[10.3] Zemes reformu regulējošie normatīvie akti nenoteic kārtību, kādā būtu izstrādājami Centrālās zemes komisijas

pieņemto lēmumu grafiskie pielikumi.

Šajā gadījumā pieteicēja nepiekrīt Centrālās zemes komisijas Lēmuma Nr.6578 grafiskajā pielikumā attēlotajām zemes vienības projektētajām robežām, kādās atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi.

Tādējādi pieteicēja nepiekrīt Lēmumam Nr.6578, jo minētā lēmuma grafiskais pielikums ir lēmuma neatņemama sastāvdaļa.

Tā kā pieteicēja nav pārsūdzējusi Lēmumu Nr.6578, nepastāv Noteikumu Nr.522 29.punktā minētie apstākļi, lai izstrādātu īpašuma /Nosaukums A/ grafisko pielikumu, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā noteiktās nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežas.

Līdz ar to nav pamatots pieteicējas lūgums uzlikt VZD pienākumu sagatavot mērniecības normatīvajiem aktiem atbilstošu grafisko pielikumu īpašumam /Nosaukums A/, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta zemes ierīcības projektā projektētās nekustamā īpašuma zemes robežas.

[10.4] VZD uzskata, ka prasījums uzlikt VZD pienākumu aktualizēt datus NĪVKIS par īpašumu /Nosaukums A/, iekļaujot strīdus zemes platību īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā, nav skatāms šīs administratīvās lietas ietvaros. Pieteicēja nav vērsusies VZD ar šādu prasījumu, un tādējādi nav ievērota lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtība.

VZD kompetencē neietilpst zemes vienības kadastrālās uzmērīšanas dokumentu sagatavošana, tādēļ nav pamatots pieteicējas lūgums uzlikt VZD pienākumu noformēt kadastrālās uzmērīšanas dokumentos strīdus zemes platību kā īpašuma /Nosaukums A/ māju zemi.

[11] Administratīvā rajona tiesa ar 2013.gada 25.oktobra spriedumu apmierināja pieteikumu daļā, bet daļā izbeidza tiesvedību.

Spriedumā norādīti šādi motīvi.

[11.1] Vecumnieku pagasta Tautas deputātu padome 1992.gada 13.februārī pieņēmusi lēmumu „Par zemes piešķiršanu lietošanā", ar kuru pieteicējai pastāvīgā lietošanā ar lietošanas tiesību pāreju citām personām piešķirta zemnieku saimniecības /Nosaukums A/ izveidošanai 17 ha zemes – zemes gabals pēc pagasta ierīcības projekta Nr.363.

2003.gada 23.oktobrī Vecumnieku pagasta padome ar lēmumu Nr.10 piešķīra pieteicējai pastāvīgā lietošanā papildus zemi 10,5 ha platībā (pēc robežas uzmērīšanas platība tiks precizēta) saimniecības /Nosaukums A/ paplašināšanai; zemes lietošanas mērķis ūdenssaimniecība.

2006.gada 18.decembrī Centrālā zemes komisija pieņēma Lēmumu Nr.6578, ar kuru atjaunoja pieteicējai īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/ māju zemi 28,80 ha platībā lauksaimniecības, mežsaimniecības un ūdenssaimniecības vajadzībām, saskaņā ar šim lēmumam pievienoto zemes izvietojumu shēmu, kā arī atzina tiesības iegūt īpašumā izpērkot par privatizācijas sertifikātiem zemi, kura pēc pielikumā iezīmēto robežu noteikšanas (iemērīšanas) dabā pārsniegs mantojamās zemes platību 28,8 ha zemes.

Lēmums Nr.6578 nav pārsūdzēts.

Par minētajiem apstākļiem strīda nav.

[11.2] 2009.gada 3.martā VZD Zemgales reģionālās nodaļas Bauskas birojs saskaņā ar Lēmumu Nr.6578 ir veicis nekustamā īpašuma /Nosaukums A/ kadastra Nr./numurs C/datu aktualizāciju NĪVKIS.

Pieteicēja norāda, ka shēma neatbilst Lēmumā Nr.6578 nolemtajam, jo pieteicējai īpašumtiesības uz mantojamo zemi ir atjaunojamas to vēsturiskajās robežās kā vienotam zemes gabalam, kurā iekļaujas arī vēsturiski piederējušie ceļi, tostarp strīdus zemes platība.

No liecinieka /pers. C/ (bijušais /Nosaukums V/pagasta zemes ierīkotājs) liecības tiesa konstatēja, ka /pers. C/ sagatavojis īpašuma shēmu pēc pieteicējas lūguma, lai shēmu kopā ar pārējiem dokumentiem varētu iesniegt Centrālajā zemes komisijā īpašumtiesību atjaunošanai. Šo shēmu /pers. C/ iedevis kā pielikumu iesniegšanai Centrālajā zemes komisijā. Uz shēmas veidošanas brīdi zemes gabals NĪVKIS jau bijis sadalīts 3 zemes vienībās ar piešķirtiem kadastra apzīmējumiem. Strīdus zemes platība bija atdalošā josla starp zemes vienībām, 3 zemes vienības izveidotas, veidojot pašvaldības ceļu reģistru. Dabā strīdus ceļš pastāv. Uz brīdi, kad zemes gabals tika sadalīts 3 zemes vienībās, pieteicēja vēl nebija zemes īpašniece.

Tiesa atzina, ka shēmas ir veidota pēc pieteicējas pasūtījuma noteiktam mērķim – iesniegšanai Centrālajā zemes komisijā īpašumtiesību atjaunošanai uz zemi. Pieteicējas pilnvarotā pārstāve /pers. B/ 2006.gada 10.oktobrī ar parakstu ir piekritusi shēmā attēlotajām zemes robežām, kā arī ir iesniegusi shēmu un nepieciešamos dokumentus Centrālajā zemes komisijā lēmuma pieņemšanai. Tādējādi Centrālā zemes komisija ir pieņēmusi Lēmumu Nr.6578 ar grafisko pielikumu, izmantojot pašas pieteicējas iesniegto zemju vienību, uz kurām atjaunojamas īpašuma tiesības, izvietojuma grafisko materiālu.

Pieteicēja uzskata, ka Lēmums Nr.6578 ir labvēlīgs, tomēr tā pielikumā esošā shēma neatbilst Lēmuma Nr.6578 rezolutīvajai daļai. Ar Lēmumu Nr.6578 īpašumtiesības pieteicējai ir atjaunotas uz visu zemi tās vēsturiskajās robežās, ieskaitot strīdus zemes platību. Savukārt shēmā strīdus zemes platība ir prettiesiski izdalīta no pieteicējas mantotās zemes. Līdz ar to pieteicējas ieskatā nav tiesiska pamata ņemt vērā shēmu un uz to atsaukties, vērtējot pieteicējas īpašuma robežas.

Tiesa atsaucās uz tiesu praksē nostiprinātajām atziņām, ka zemes robežu noteikšanas akts un zemes robežu plāns paši par sevi nav ne administratīvie akti, ne iestādes faktiskā rīcība, bet gan administratīvā akta, tas ir, lēmuma par īpašuma tiesību atjaunošanu, obligāti pielikumi. Iebilstot pret minētajiem pielikumiem, pieteicējs pēc būtības ir iebildis pret administratīvo aktu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 10.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-738/2009 13.punktu*). Lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu un šā lēmuma pielikumi nav nodalāmi. Citiem

vārdiem, nav iespējama situācija, ka pats nolēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu paliek spēkā, bet spēku zaudē akta daļa, kas noteic atjaunojamo tiesību saturu (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2011.gada 8.jūlija sprieduma SKA-231/2011 13.punktu*).

Tiesa secināja, ka pēc būtības pieteicēja iebilst pret Lēmumu Nr.6578 un tajā konstatētajiem faktiem. Lēmums ir pieņemts 2006.gada 18.decembrī, tajā ir norādīta pārsūdzības kārtība, taču LēmumsNr.6578 nav pārsūdzēts un ir stājies spēkā. Tiesa atzina, ka Lēmuma Nr.6578 pārsūdzības termiņš ir būtiski nokavēts un atbilstoši Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 9.punktam tas vairs nav atjaunojams.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzina, ka šīs lietas ietvaros nepastāv tiesisks pamats pārbaudīt Lēmuma Nr.6578 tiesiskumu, kā arī vērtēt apstākļus, kādos minētais lēmums ticis pieņemts.

[11.3] Tiesa konstatēja, ka ar pieteikuma papildinājumiem, kuros lūgts uzlikt pienākumu VZD izstrādāt īpašuma /Nosaukums A/ grafisko pielikumu, kurā būtu ietverta pierobeža ar trešās personas zemi, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā projektētās māju zemes /Nosaukums A/ robežas, pieteicēja faktiski vēlas, lai tiktu pārskatīts Lēmums Nr.6578. Savukārt prasījums uzlikt pienākumu VZD atjaunot juridisko situāciju attiecībā uz strīdus zemes platību, norādot NĪVKIS un zemes uzmērīšanas dokumentos strīdus zemes platību kā /Nosaukums A/ māju zemes platību, ir pakārtots pirmajam prasījumam. Tā kā minētie prasījumi pieteikti vairāk nekā 3 gadus pēc Lēmuma Nr.6578 spēkā stāšanās dienas, tiesvedība norādītajā pieteikuma daļā ir izbeidzama, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 9.punktu.

[11.4] LēmumsNr.6578 ir stājies spēkā, un tas nav pārsūdzēts, tādēļ iestādei un tiesai ir saistoši ar Lēmumu Nr.6578 (tostarp tam pievienoto shēmu) konstatētie apstākļi un nodibinātās tiesiskās attiecības.

Tādējādi VZD, aktualizējot datus NĪVKIS un izskatot mērnieka darba pārtraukšanas aktu un pieteikumu, bija jāņem vērā Lēmumam Nr.6578 pievienotajā shēmā norādītās pieteicējai piederošās zemes robežas.

[11.5] Darba pārtraukšanas akts un pieteikums par zemes robežu strīdu tika iesniegts VZD. Komisija kā zemes robežu strīdu izskata arī mērnieka iesniegto darba pārtraukšanas aktu, ja tajā norādīts, ka pirmreizējo zemes kadastrālo uzmērīšanu nav iespējams uzsākt, jo attiecībā uz uzmērāmo zemes vienību pieņemtajam lēmumam par zemes piešķiršanu nav grafiskā pielikuma vai tie ir vairāki. Mērnieks Komisijas sēdē ir paskaidrojis, ka Vecumnieku pagasta padomes izsniegtie uzmērāmo zemes vienību grafiskie pielikumi (Vecumnieku pagasta pašvaldības 1992.gada 13.februārī apstiprinātā Vecumnieku pagasta zemes ierīcības projekta un zemes ierīkotāja /pers. C/ 2006.gada 21.februārī izgatavotā zemes robežu shēma) ir atšķirīgi. Minētie grafiskie pielikumi ir neatbilstīgi arī pieteicējas īpašuma /Nosaukums A/ grafiskajam pielikumam (Lēmuma Nr.6578 pielikumam jeb shēmai). Lēmuma Nr.6578 grafiskajā pielikumā no pieteicējas zemes ir izdalīti ceļa posmi uz /Nosaukums D/ezera dambi un no /Nosaukums D/ezera dambja virzienā uz karjeru līdz īpašuma /Nosaukums A/ zemes robežai. Minētie ceļa posmi /Nosaukums A/ grafiskajā pielikumā iezīmēti kā trešās personas zemei /Nosaukums B/ piederoši, taču trešās personas grafiskajos pielikumos šie ceļa posmi nav iezīmēti.

Līdz ar to atbilstoši Noteikumu Nr.522 21.1.apakšpunktam, izskatot pieteikumu, Komisijai bija jāizvērtē, vai lēmumu par zemes robežu strīdā iesaistīto zemes vienību piešķiršanu grafiskie pielikumi ir savstarpēji atbilstīgi.

No Lēmuma Nr.6578 pielikumā esošās shēmas ir nepārprotami redzams, ka pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/ māju zemi 28,80 ha platībā, ko veido trīs atsevišķas zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/, /numurs E/ un /numurs D/, un kuru zemes vienības atdala divi ceļi, tostarp strīdus zemes platība. No Lēmuma Nr.6578 neizriet, ka pieteicējai būtu atjaunotas īpašumtiesības arī uz strīdus zemes platību – zemes gabala vēsturiskajās robežās, kā to kļūdaini uzskata pieteicēja. Šādu secinājumu apstiprina gan Centrālā zemes komisija savos atzinumos, gan Vecumnieku novada dome.

Tiesa atzina, ka VZD ir pamatoti secinājis, ka saskaņā ar Lēmumu Nr.6578 strīdus zemes platība nepiekrīt pieteicējai, un ka trešās personas rīcībā esošie dokumenti neapliecina strīdus zemes gabala piederību arī trešajai personai. Tādējādi VZD Lēmumā ir pamatoti konstatējis, ka strīdus zemes platība ir bez piederības, tādēļ tā ir ieskaitāma valsts brīvo zemju fondā, kā arī VZD ir pamatoti veicis kadastra datu labošanu, kā rezultātā mērniekam izsniegtie zemes vienību grafiki ir savstarpēji atbilstīgi.

[11.6] Tiesa secināja, ka VZD Lēmuma pieņemšanā ir pieļāvis būtisku procesuālu pārkāpumu.

Tiesa konstatēja, ka līdz 2011.gada 21.decembrim NĪVKIS strīdus zemes platība bija iekļauta trešajai personai piederošajā zemes vienībā ar kadastra numuru /numurs B/. Tikai 2011.gada 21.decembrī strīdus zemes vienība tika izdalīta no trešajai personai piederošās zemes vienības.

Sākotnējais lēmums ir pieņemts 2011.gada 24.augustā, tajā secināts, ka strīdus zemes platība nepieder pieteicējai, taču sākotnējā lēmumā nav konstatēts, ka strīdus zemes platība nav piederīga arī trešajai personai. Tāpat sākotnējā lēmumā nav konstatēts, ka strīdus zemes platība ir bez piederības un būtu izdalāma no trešās personas zemes platības. Ar sākotnējo lēmumu noteikts SIA „Zemgales Mērnieks" mērniekam /pers. D/ turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus Vecumnieku novada, Vecumnieku pagasta VAS „ Latvijas Valsts meži" zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/, /numurs B/, ņemot vērā VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegtās atkārtotās kadastra informācijas objekta kadastrālajai uzmērīšanai.

Izvērtējot sākotnējo lēmumu saturiski, tiesa secināja, ka ar sākotnējo lēmumu mērniekam uzdots turpināt zemes kadastrālo uzmērīšanu trešās personas zemes vienībām, izsniedzot uz to brīdi NĪVKIS kadastra karti. Tātad uzdodot turpināt zemes vienību iemērīšanu, strīdus zemes platību iemērot trešās personas zemes vienībā ar kadastra apzīmējumu /numurs B/.

Sākotnējais lēmums tika apstrīdēts, un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 81.panta pirmo daļu augstāka iestāde

izskatīja lietu vēlreiz pēc būtības.

Augstāka iestāde, pieņemot lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu, cita starp ievēro Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteikto formu, kādā tiek īstenota padotība pār zemāku iestādi, kā arī apstrīdētā administratīvā akta veidu (Administratīvā procesa likuma 65.pants).

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 81.panta otrajai daļai augstāka iestāde ar savu lēmumu var: 1) atstāt administratīvo aktu negrozītu; 2) atcelt administratīvo aktu; 3) atcelt administratīvo aktu kādā daļā; 4) izdot satura ziņā citādu administratīvo aktu; 5) konstatēt, vai administratīvais akts, kurš jau zaudējis spēku (82.pants), ir bijis tiesisks vai prettiesisks.

Administratīvā procesa likuma 81.panta piektā daļa noteic, ka apstrīdētais administratīvais akts iegūst savu galīgo noformējumu tādā veidā, kādā tas noformēts lēmumā par apstrīdēto administratīvo aktu. Šādā veidā tas ir izpildāms un to var pārsūdzēt tiesā.

Ar augstākas iestādes Lēmumu sākotnējais lēmums ir atstāts negrozīts, tādējādi neietekmējot sākotnējā lēmumā nodibinātos apstākļus un rezultātu, kaut gan Lēmuma izdošanas procesā ir izdarīti jauni secinājumi attiecībā uz strīdus zemes platības piederību un ir mainījušies faktiskie apstākļi – laboti dati NĪVKIS, izdalot strīdus zemes platību no trešajai personai piederošas zemes vienības un ieskaitot to valsts brīvajās zemēs. Sākotnējais lēmums nesatur lēmumu par trešās personas zemes vienību kadastrālās uzmērīšanas darbu turpināšanu pēc kadastrālās kartes precizēšanas un grafisko materiālu saņemšanas.

Ņemot vērā Lēmumā konstatētos faktiskos apstākļus un izdarītos secinājumus, tiesa uzskatīja, ka VZD bija jāizdod Administratīvā procesa likuma 81.panta otrās daļas 4.punktā paredzētais administratīvais akts (satura ziņā citāds administratīvais akts). Tā kā Lēmums pēc būtības sevī ietver satura ziņā citādu administratīvo aktu un sākotnējā lēmuma atstāšana spēkā sasaistē ar datu labošanu NĪVKIS (izdalot strīdu zemes platību no trešās personas zemes vienības) rada nenoregulētu un pretrunīgu situāciju zemes strīdā, tiesa iestādes pieļauto procesuālo pārkāpumu atzina par būtisku, proti, tādu, kas ir patstāvīgs pamats Lēmuma atcelšanai un pienākuma uzlikšanai iestādei izdot jaunu administratīvo aktu, ņemot vērā spriedumā konstatētos faktus un juridiskos apsvērumus.

[11.7] Lietā nav strīda par to, ka ar 2001.gada 1.decembri strīdus zemes platība NĪVKIS bija iekļauta trešās personas zemes vienībā ar apzīmējumu /numurs B/.

Faktu, ka strīdus zemes platība ir iekļauta trešās personas zemes vienībā ar apzīmējumu /numurs B/, pieteicēja zināja (pieteicējai bija jāzina) vismaz 2011.gada jūnijā, kad VZD 2011.gada 16.jūnijā pieņēma lēmumu Nr.2-13/587-S, kurā tas bija norādīts.

Neraugoties uz minēto, pieteicēja par šo VZD rīcību iebildumus neizteica un VZD 2011.gada 16.jūnija lēmumu Nr.2-13/587-S nepārsūdzēja.

Ar VZD Zemgales reģionālās nodaļas 2011.gada 21.decembra aktu strīdus zemes platība ir izdalīta no trešās personas zemes vienības ar apzīmējumu /numurs B/. Tādējādi iepriekšējā faktiskā rīcība ir zaudējusi spēku.

Tiesa atzina, ka pieteicējas prasījums ir zaudējis jēgu un nav vairs aktuāls, jo strīdus zemes vienība jau ir izdalīta no trešās personas zemes vienības. Līdz ar to tiesa uzskatīja, ka minētais prasījums nav pieļaujams, un nav pieļaujams arī ar to saistītais lūgums par procesuālā termiņa atjaunošanu minētās VZD veiktās faktiskās rīcības pārsūdzēšanai.

Tiesā ir izskatāms prasījums par VZD veiktās faktiskās rīcības (2011.gada 21.decembrī izdalot strīdus zemes platību no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un iekļaujot to valsts brīvo zemju fondā) atzīšanu par prettiesisku

Izmaiņu veikšana NĪVKIS ir faktiskā rīcība, un šajā lietā pieteicējai būtu subjektīvās publiskās tiesības pārsūdzēt VZD faktisko rīcību, veicot izmaiņas NĪVKIS un izdalīto zemes gabalu ieskaitot valsts brīvo zemju fondā, tikai gadījumā, ja pieteicēja būtu atzīstama par kadastra subjektu, strīdus īpašuma īpašnieku vai tiesisko valdītāju. Šajā gadījumā pieteicēja nav strīdus zemes platības īpašniece vai tiesiskā valdītāja, jo īpašums ir izdalīts no trešās personas zemes vienības.

Tiesa atzina, ka minētā VZD veiktā faktiskā rīcība neskar pieteicējas tiesiskās intereses, tādēļ pieteicējai nav subjektīvo tiesību iesniegt pieteikumu par VZD faktisko rīcību, kas izpaudās, kā strīdus zemes platības izdalīšana no trešajai personai piederošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un tās iekļaušana valsts brīvo zemju fondā. Līdz ar to norādītajā pieteikuma daļā ir izbeidzama tiesvedība, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 282.panta 2.punktu.

[12] Par Administratīvās rajona tiesas 2013.gada 25.oktobra spriedumu pieteicēja iesniedza apelācijas sūdzību, norādot, ka zemes robežu strīda skarošos faktiskos un juridiskos apstākļus tiesa vērtējusi formāli, neņemot vērā to juridisko dabu un nozīmi kopsakarā ar zemes reformu nosakošajiem speciālajiem normatīvajiem aktiem. Pieteicēja uzskata, ka Lēmums Nr.6578 ir labvēlīgs administratīvais akts, ar kuru ir atjaunotas īpašuma tiesības uz visu /Nosaukums A/ māju mantojamo zemi tās vēsturiskajā platībā (pēc stāvokļa uz 1940.gada 21.jūliju 28 ha). VZD zemes robežu strīda izšķiršanas laikā strīdus zemes platību vispirms norādīja kā VAS „Latvijas Valsts meži" uzmērāmu zemi, bet vēlāk iekļāva valsts rezerves zemju fondā, savukārt pēc tam sadarbībā ar Zemkopības ministriju iekļāva Ministru kabineta rīkojumā kā valstij piekritīgu zemi. Pieteicēja nepiekrīt Lēmuma Nr.6578 pielikumam (shēmai), kā arī uzskata, ka lietā netika iegūti pierādījumi tam, ka pieteicējai netiek atjaunotas īpašumtiesības uz strīdus zemes platību. Pieteicēja Lēmuma Nr.6578 pielikumu vērtē tādējādi, ka ir atjaunota mantojamā zeme tās vēsturiskajā platībā. No Lēmuma Nr.6578 rezolutīvās daļas neizriet, ka uz strīdus zemes platību īpašumtiesības pieteicējai netiek atjaunotas.

[13] Rakstveida paskaidrojumā VZD ir norādījis, ka strīdus zemes platība nekad nav bijusi iekļauta pieteicējas īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā. Ar Lēmumu Nr.6578 un tā grafisko pielikumu (shēmu) nav atzītas pieteicējas īpašumtiesības uz

strīdus zemes platību.

[14] Tiesas sēdē pieteicēja un pieteicējas pārstāve uzturēja pieteikumā un apelācijas sūdzībā minētos argumentus. Pieteicējas pārstāve paskaidroja, ka piekrīt Lēmumam Nr.6578, taču vienlaikus nepiekrīt Lēmuma Nr.6578 pielikumam (shēmai). Pieteicējas pārstāves ieskatā ar Lēmumu Nr.6578 pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības uz zemi 28 ha platībā, zemes vēsturiskajās robežās.

VZD pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina un paskaidroja, ka shēma ir Lēmuma Nr.6578 neatņemama sastāvdaļa. No Lēmuma Nr.6578 pielikumā esošās shēmas neizriet, ka pieteicējai būtu atjaunotas īpašuma tiesības uz strīdus zemes platību.

Trešās personas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka Centrālās zemes komisijas 2006.gadā pieņemtais Lēmums Nr.6578 ir likumīgs un pamatots. No minētā lēmuma pielikumā esošās shēmas ir redzams, ka pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības uz 3 atsevišķiem zemes gabaliem, ar atsevišķiem kadastra apzīmējumiem. Trešās personas ieskatā no Lēmuma Nr.6578 pielikumā esošās shēmas ir nepārprotami redzams, ka uz strīdus zemes platību pieteicējai īpašuma tiesības nav atjaunotas.

Centrālās zemes komisijas pārstāve tiesas sēdē paskaidroja, ka 2006.gadā Lēmums Nr.6578 faktiski ticis pieņemts kā atzinums, lai gan atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam ar šo lēmumu pieteicējai tika atjaunotas īpašuma tiesības uz mantojamo zemi – 3 atsevišķiem zemes gabaliem ar kopējo platību 28 ha platībā (pēc mērīšanas platība tiks precizēta). Lēmuma Nr.6578 pielikumā esošajā shēmā attēlotā strīdus zemes platība (strīdus ceļš) neietilpst zemes platībās, uz kurām pieteicējai tika atjaunotas īpašuma tiesības.

Motīvu daļa

[15] Uzklausījusi procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un pieteikums ir noraidāms.

[16] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 302.panta pirmo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā.

Pieteicēja ir iesniegusi apelācijas sūdzību par pirmās instances tiesas spriedumu daļā, ar kuru Lēmums atcelts un uzdots VZD atceltā administratīvā akta vietā izdot jaunu administratīvo aktu, ņemot vērā spriedumā konstatētos faktus un juridiskos apsvērumus, kā arī daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība pieteikuma daļā par pienākuma uzlikšanu VZD veikt faktisko rīcību – izstrādāt /Nosaukums A/ māju zemes grafisko pielikumu, kurā pieteicējas zemes robežas būtu /Nosaukums A/ māju zemes vēsturiskajās robežās, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā norādītās robežas, kā arī labot datus NĪVKIS, norādot kadastra informācijas sistēmā strīdus zemes platību kā īpašuma /Nosaukums A/ māju zemi.

Apgabaltiesa konstatē, ka pirmās instances tiesas spriedums nav pārsūdzēts daļā, ar kuru izbeigta tiesvedība daļā par VZD faktisko rīcību, kas izpaudusies, kā strīdus zemes platības izdalīšana no trešajai personai piederošas zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/un tās iekļaušanu valsts brīvo zemju fondā.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa izskata lietu tikai tādā apjomā, kā lūgts apelācijas sūdzībā.

[17] Vispirms apgabaltiesa izvērtēs pārsūdzētā Lēmuma tiesiskumu.

[18] No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē šādus apstākļus.

Mērnieks, uzsākot zemes robežu uzmērīšanas darbus zemes vienībām (kadastra apzīmējumi /numurs A/un /numurs B/), konstatēja, ka ir iesniegti divi atšķirīgi iemērāmo zemes platību lēmumu grafiskie pielikumi, kas atšķiras arī no pierobežas īpašuma (zemes vienības ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/, /numurs D/ un /numurs E/, īpašums /Nosaukums A/, kas pieder pieteicējai /pers. A/) grafiskajā pielikumā noteiktajām robežām.

VZD Zemgales reģionālās nodaļas Zemes robežu strīdu Komisija ar 2011.gada 24.augusta lēmumu Nr.19-02-Z/5 (sākotnējais lēmums) atļāva mērniekam turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/ un /numurs B/ pēc VZD Zemgales reģionālās nodaļas atkārtoti izsniegtās kadastra informācijas objekta kadastrālajai uzmērīšanai.

Ar VZD Zemgales reģionālās nodaļas 2011.gada 21.decembra Aktu par zemes vienību iekļaušanu rezerves zemes fondā tajā iekļauta zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs G/(*lietas I sējuma 203.lapa*).

Ar VZD Zemgales reģionālās nodaļas 2011.gada 21.decembra Aktu par Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas reģistrēto datu labošanu reģistrēta jauna zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs G/, kas izveidota no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/(*lietas I sējuma 227.lapa*).

Ar augstākas iestādes 2011.gada 22.decembrī pieņemto Lēmumu tika atstāts negrozīts apstrīdētais sākotnējais lēmums. Pārsūdzētā Lēmuma pamatojumā cita starpā ir norādīts, ka pieteicējai ar Lēmumu Nr.6578 nav atzītas īpašuma tiesības uz strīdus zemes platību, proti, uz platību zem ceļa (uz šā sprieduma taisīšanas brīdi – zemes gabals ar kadastra apzīmējumu /numurs G/), kurš apvidū izveidojies starp zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/un /numurs D/.

Pārbaudot, Lēmumu Nr.6578, apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības uz /Nosaukums A/zemi 28,80 ha platībā saskaņā ar lēmumam pievienoto zemes izvietojuma shēmu (*lietas I sējuma 98.lapa*). Savukārt

shēmā (*lietas I sējuma 99.lapa*) zeme, uz kuru pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības, tiek attēlota kā trīs zemes gabali ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/, /numurs D/ un /numurs E/. Starp zemes gabaliem ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/ un /numurs D/ atrodas strīdus zemes platība jeb ceļš (uz šā sprieduma taisīšanas brīdi – zemes gabals ar kadastra apzīmējumu /numurs G/), un šī strīdus zemes platība nav attēlota kā piederīga kādam no zemes gabaliem, uz kuriem pieteicējai ir atjaunotas īpašuma tiesības. Ja strīdus zemes platība būtu iekļauta kādā no zemes gabaliem, uz kuriem pieteicējai atjaunotas īpašuma tiesības, tad nebūtu iespējams to vienlaicīgi norādīt kā robežu, kas zemes gabalus norobežo (atdala vienu no otra). Tāpat gadījumā, ja pieņemtu, ka strīdus zemes platība ir iekļauta īpašumā /Nosaukums A/, nerastos nepieciešamība veidot trīs atsevišķus zemes gabalus. Tieši pretēji – zemes gabali ar kadastra apzīmējumiem /numurs C/ un /numurs D/ tad būtu veidoti kā viens zemes gabals, kas no lietas materiāliem nav konstatējams.

Izvērtējot lietā konstatētos apstākļus, apgabaltiesai nerodas šaubas par to, ka ar Lēmumu Nr.6578 pieteicējai nav atjaunotas īpašuma tiesības uz strīdus zemes platību.

[19] Pieteicēja apelācijas sūdzībā ir ietvērusi savus apsvērumus par Lēmuma Nr.6578 saturu un tiesiskumu. Arī no pieteikuma satura ir secināms, ka pieteicēja pēc būtības nepiekrīt Lēmuma Nr.6578 pielikumam (shēmai).

No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka Lēmums Nr.6578 ir stājies spēkā un kļuvis neapstrīdams, jo pieteicēja normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā un termiņā nav cēlusi pret to iebildumus.

Apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa savā spriedumā ir pamatoti atsaukusies uz tiesu praksē nostiprinātajām atziņām, ka lēmums par īpašuma tiesību atjaunošanu un šā lēmuma pielikumi nav nodalāmi (*sal. sk., piemēram, Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2009.gada 10.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-738/2009 13.punktu un 2011.gada 8.jūlija sprieduma Nr.SKA-231/2011 13.punktu*).

Tādējādi ir nepamatots pieteicējas viedoklis, ka pirmās instances tiesa nepareizi novērtēja Lēmuma Nr.6578 pielikuma (shēmas) juridisko dabu. Nav iespējama situācija, ka pieteicēja neiebilst pret Lēmumu Nr.6578, taču vienlaikus iebilst pret šā lēmuma neatņemamu sastāvdaļu, proti, Lēmuma Nr.6578 pielikumā esošo shēmu.

Pirmās instances tiesa arī pareizi atzina, ka šīs administratīvās lietas ietvaros nav pieļaujams vērtēt Lēmuma Nr.6578 tiesiskumu (ne pilnībā, ne arī kādā daļā), jo pieteicēja ir nokavējusi likumā noteikto termiņu Lēmuma Nr.6578 pārsūdzēšanai un nokavētais procesuālais termiņš vairs nav atjaunojams (uz pieteikuma iesniegšanas brīdi no Lēmuma Nr.6578 spēkā stāšanās dienas bija pagājuši vairāk nekā 5 gadi).

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesa atzīst, ka tās tiesiskās attiecības, kas ir nodibinātas ar Lēmumu Nr.6578, vairs nevar tikt pārskatītas, tādēļ šajā lietā nav nozīmes tiem pieteicējas argumentiem, kas attiecas uz Lēmuma Nr.6578 tiesiskumu (tostarp arī daļā par Lēmuma Nr.6578 pielikuma (shēmas) pareizību).

Atbilstoši Administratīvā procesa likuma 282.panta 9.punktā noteiktajam tiesa izbeidz tiesvedību lietā, ja pieteikums iesniegts vairāk nekā trīs gadus pēc administratīvā akta spēkā stāšanās dienas vai trīs gadus pēc dienas, kad pieteicējam kļuvis zināms vai vajadzēja uzzināt par iestādes konkrēto faktisko rīcību. Šajā punktā minētie termiņi nav atjaunojami.

Ievērojot minēto, ir izbeidzama tiesvedība pieteikuma daļā par Lēmuma Nr.6578 atcelšanu.

[20] Pirmās instances tiesa ir atcēlusi Lēmumu, secinot, ka augstākas iestādes izdotais administratīvais akts sevī ietver satura ziņā citādu administratīvo aktu, proti, ir konstatējamas neatbilstības ar sākotnējo lēmumu. Pirmās instances tiesa uzskatīja, ka augstāka iestāde nedrīkstēja vienlaicīgi atstāt negrozītu apstrīdēto sākotnējo lēmumu un arī izdot satura ziņā citādu administratīvo aktu. Pirmās instances tiesa atzina, ka sākotnējā lēmuma atstāšana spēkā sasaistē ar datu labošanu NĪVKIS (izdalot strīdu zemes platību no trešās personas zemes vienības) rada nenoregulētu un pretrunīgu situāciju zemes strīdā.

Minētajiem Administratīvās rajona tiesas secinājumiem apgabaltiesa nevar piekrist turpmāk norādīto apsvērumu dēļ.

Zemes robežu strīds tika ierosināts tādēļ, ka starp pieteicēju un trešo personu pastāvēja domstarpības par zemes gabalu piederību un robežām.

Ar sākotnējo lēmumu uzdots mērniekam turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus zemes vienībai ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/un/numurs B/, ņemot vērā VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegto kadastra informāciju objekta kadastrālajai uzmērīšanai, jo Komisija secināja, ka pieteicējas iebildumi ir nepamatoti.

Ar VZD Zemgales reģionālās nodaļas 2011.gada 21.decembra Aktu par Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmas reģistrēto datu labošanu reģistrēta jauna zemes vienība ar kadastra apzīmējumu /numurs G/, kas izveidota no zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/(*lietas I sējuma 227.lapa*).

Atbilstoši Nekustamā īpašuma valsts kadastra likuma (*redakcijā, kas bija spēkā no 2011.gada 1.janvāra līdz 2012.gada 10.aprīlim*) 93.pantam gadījumā, ja VZD konstatējis kadastra datu neatbilstību dokumentiem, uz kuru pamata kadastra dati reģistrēti vai aktualizēti, tas normatīvajos aktos noteiktajā termiņā izlabo kļūdainos kadastra datus, tos aktualizējot, un sedz ar to saistītos izdevumus.

Savukārt saskaņā ar tā paša likuma 95.pantu gadījumā, ja šā likuma 93.pantā minētajos gadījumos kadastra datu labošanas dēļ mainās kadastra objekta sastāvs un kadastrālā vērtība, VZD to paziņo kadastra subjektam un vietējai pašvaldībai, kuras administratīvajā teritorijā atrodas nekustamais īpašums.

No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka Lēmuma pieņemšanas laikā mainījās zemes vienības ar kadastra apzīmējumu /numurs B/sastāvs (platība). Konstatējot neatbilstības, VZD veica datu labošanu NĪVKIS, un šāda VZD rīcība ir uzskatāma par iestādes veiktu faktisko rīcību, kuru var apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu.

Augstāka iestāde pieņēma Lēmumu, ar kuru atstāja negrozītu apstrīdēto sākotnējo lēmumu, kas šajā gadījumā

nozīmēja to, ka mērniekam ir atļauts turpināt zemes kadastrālās uzmērīšanas darbus zemes vienībai ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/un /numurs B/, ņemot vērā VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegto kadastra informāciju objekta kadastrālajai uzmērīšanai. Augstākas iestādes izdotajā galīgajā administratīvajā aktā (pārsūdzētajā Lēmumā) cita starp ir izvērtēta arī zemākas iestādes 2011.gada 21.decembrī veiktā faktiskā rīcība, un tā ir atzīta par pareizu, lai gan Lēmuma rezolutīvajā daļā šis jautājums nav izlemts.

Apgabaltiesas ieskatā augstākai iestādei šajā gadījumā nebija pamata vērtēt zemākas iestādes 2011.gada 21.decembrī veikto faktisko rīcību, jo tās izvērtēšanai ir paredzēta cita kārtība. Zemākas iestādes 2011.gada 21.decembrī veikto faktisko rīcību bija pieļaujams apstrīdēt un pārsūdzēt likumā noteiktajā kārtībā, kas šajā gadījumā nav darīts.

Vienlaikus apgabaltiesa uzskata, ka minētā augstākas iestādes rīcība (Lēmuma pamatojumā izvērtējot arī zemākas iestādes 2011.gada 21.decembrī veikto faktisko rīcību) neizraisa Lēmuma prettiesiskumu tādā mērā, lai Lēmumu atceltu. Administratīvais process iestādē tika uzsākts tādēļ, lai atrisinātu strīdu starp pieteicēju un trešo personu. Apstāklis, ka šīs lietas ietvaros Lēmuma pamatojumā augstāka iestāde ir devusi savu vērtējumu zemākas iestādes 2011.gada 21.decembrī veiktajai faktiskajai rīcībai (un šī faktiskā rīcība attiecas uz trešo personu), nekādā veidā nevar ietekmēt secinājumu, ka pieteicējas un trešās personas strīds ir izlemts tiesiski.

Apgabaltiesa uzskata, ka VZD, izskatot lietu no jauna, nevar nonākt pie citiem secinājumiem, proti, ir pareizs pārsūdzētajā Lēmumā secinātais, ka zemes kadastrālās uzmērīšanas darbi zemes vienībām ar kadastra apzīmējumiem /numurs A/ un /numurs B/ var tikt turpināti, ņemot vērā VZD Zemgales reģionālās nodaļas izsniegto kadastra informāciju objekta kadastrālajai uzmērīšanai. Apgabaltiesai nav šaubu par to, ka, veicot zemes kadastrālo uzmērīšanu, mērniekam ir pienākums ņemt vērā aktuālo NĪVKIS informāciju, kas objektīvu iemeslu dēļ var mainīties.

Līdz ar to apgabaltiesa atzīst, ka šajā gadījumā Lēmuma atcelšanai nav pamata.

[21] Izvērtējot pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu VZD veikt faktisko rīcību – izstrādāt /Nosaukums A/ māju zemes grafisko pielikumu, kurā pieteicējas zemes robežas tiktu noteiktas /Nosaukums A/ māju zemes vēsturiskajās robežās, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā norādītās robežas, kā arī daļā par pienākuma uzlikšanu VZD labot datus NĪVKIS, norādot strīdus zemes platību kā īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā ietilpstošu zemes vienību, apgabaltiesa atzīst, ka norādītajā daļā pieteicējas pieteikums ir atstājams bez izskatīšanas.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 278.panta pirmās daļas 1.punktu tiesa atstāj pieteikumu bez izskatīšanas, ja pieteicējs nav ievērojis likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

No lietas materiāliem apgabaltiesa konstatē, ka pieteicējas 2011.gada 5.jūlija paskaidrojumā (*lietas I sējuma 25. – 31.lapa*) un sākotnējā lēmuma apstrīdēšanas iesniegumā (*lietas I sējuma 21. – 24.lapa*) šādi prasījumi iestādei nav norādīti, un līdz ar to iestāde tos nav vērtējusi.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 278.panta pirmās daļas 1.punktu, apgabaltiesa atzīst, ka pieteikums daļā par pienākuma uzlikšanu VZD veikt faktisko rīcību – izstrādāt /Nosaukums A/ māju zemes grafisko pielikumu, kurā pieteicējas zemes robežas tiktu noteiktas /Nosaukums A/ māju zemes vēsturiskajās robežās, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā norādītās robežas, kā arī daļā par pienākuma uzlikšanu VZD labot datus NĪVKIS, norādot strīdus zemes platību kā īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā ietilpstošu zemes vienību, ir atstājams bez izskatīšanas, jo norādītajā pieteikuma daļā pieteicēja nav ievērojusi likumā noteikto lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas kārtību.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 278.panta pirmās daļas 1.punktu, 282.panta 9.punktu, 307. un 309.pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda

Noraidīt /pers. A/pieteikumu daļā par Valsts zemes dienesta ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja 2011.gada 22.decembra lēmuma Nr.2-15/3040-S atcelšanu.

Izbeigt tiesvedību /pers. A/ pieteikuma daļā Centrālās zemes komisijas 2006.gada 18.decembra lēmuma Nr.6578 atcelšanu.

Atstāt bez izskatīšanas /pers. A/ pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Valsts zemes dienestam veikt faktisko rīcību – izstrādāt /Nosaukums A/ māju zemes grafisko pielikumu, kurā pieteicējas zemes robežas tiktu noteiktas /Nosaukums A/ māju zemes vēsturiskajās robežās, ņemot vērā 1992.gada Vecumnieku pagasta ierīcības projektā norādītās robežas.

Atstāt bez izskatīšanas /pers. A/ pieteikumu daļā par pienākuma uzlikšanu Valsts zemes dienestam veikt faktisko rīcību – labot datus Nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā, norādot strīdus zemes platību (uz šā sprieduma taisīšanas brīdi – zemes gabals ar kadastra apzīmējumu /numurs G/) kā īpašuma /Nosaukums A/ sastāvā ietilpstošu zemes vienību.

Spriedumu var pārsūdzēt Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Administratīvajā apgabaltiesā.

R.Paegle

Tiesas sēdes priekšsēdētāja

M.Birzgalis

Tiesnesis

V.Poķis

Tiesnesis